

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญทั่วไป)

วันจันทร์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔

อ.พ. ๑๖/๒๕๕๔

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ดังนี้

(๑) แก้ไขเรื่องการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๗)

(๒) เพิ่มการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดผู้รับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว (เพิ่มวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๗ และมาตรา ๗/๑)

(๓) กำหนดให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดการได้รับเงินเดือนประจำตำแหน่ง ประโยชน์ตอบแทนอื่นของตำแหน่งดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ และเพิ่มวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร่งด่วนให้ทันต่อการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณีหรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการ

แผ่นดินของรัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่นคดีเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อและการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงานทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งหากให้คดีปกครองประเภทดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนและมีผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับคดีปกครองทั่วไปอาจเป็นผลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร่งด่วนมีความล่าช้า สมควรเพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นและกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยเฉพาะ อีกทั้งเพื่อให้การบริหารงานบุคคลของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนรวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีเนื้อหารวมจำนวน ๗ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ชื่อพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา ๑)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

(ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มีนาคม ๒๕๕๔

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นายสุชาติ พันทองคำ ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๒

นางสาวนภพร ขวรงค์กร นิตกร ๗ ว. นางสาวกรรณิกา พัศระ วิทยากร ๔

นางสิริกัญย์ ส่องแสง เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๖ นายพัลลภ วงศ์พานิช เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๖๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา	ก
---------------------------------	---

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปราย ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณา ของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
● ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
● สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๕
● ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๙
๑. สรุปประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ	๙
๑.๑ ประเด็นสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง	๑๐
๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง	๑๓
๓. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง	
๓.๑ ประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง	๑๔
๓.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา	๑๔
๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม	๑๖

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ กับร่างพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๗
---	----

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

● สถิติคดีปกครองที่น่าสนใจประกอบการชี้แจง

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๒๕

● โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ๓๒

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข) ..... (๑)

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ) ..... (๑๑)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๒๑)

: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร ..... (๒๓)

: ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ..... (๓๗)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยศาลปกครอง ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จึงต้องเสนอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาลงนามรับรอง และนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้พิจารณาลงนามรับรอง เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

โดยร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีหลักการและเหตุผลในการเสนอ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ดังนี้

(๑) แก้ไขเรื่องการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๗)

(๒) เพิ่มการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดผู้รับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว (เพิ่มวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๗ และมาตรา ๗/๑)

(๓) กำหนดให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ประโยชน์ตอบแทนอื่นของตำแหน่งดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ และเพิ่มวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยเร่งด่วนให้ทันต่อการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณี หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น คดีเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงานทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งหากให้คดีปกครองประเภทดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนและมีผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับคดีปกครองทั่วไป อาจเป็นผลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และต้องดำเนิน

๑๐. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๑๑. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๑๒. นายวิทยา แก้วภราดัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๑๓. นายกมล บันไดเพชร	๑๔. นายกฤษดาภรณ์ เสียมภักดี
๑๕. นายก่อเกียรติ สิริยะเสถียร	* ๑๖. นายโกมล จิรัชย์สุทธิกุล
๑๗. นายจุมพฏ บุษะใหญ่	๑๘. นายชวลิต วิชยสุทธิ
๑๙. นางฐิติมา ฉายแสง	๒๐. นายนคร มาฉิม
๒๑. นายนิยม เวชกามา	๒๒. นายนิรมิต สุจारी
๒๓. นายบรรจบ รุ่งโรจน์	๒๔. นายบรรพต ต้นธีรวงศ์
๒๕. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข	๒๖. นายมนต์ชัย วิวัฒน์ธนาฒย์
๒๗. นายวัชระ เพชรทอง	๒๘. นายวิเชียร รุจิธำรงกุล
๒๙. นายศักดิ์ชัย เข็มทอง	๓๐. นายสมัย เจริญช่าง
๓๑. นายสิงห์ทอง บัวชุม	๓๒. นายสุรพล เกียรติไชยากร
* ๓๓. นายอนุชา ฮุนสวัสดิ์กุล	๓๔. ว่าที่ร้อยตรี อมร พิกุลงามโชติ
๓๕. นายอาหมัด นิยม	* ๓๖. นายเอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๒

เมื่อพิจารณาจบจบร่างในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้วที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในวาระที่สามโดยลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๑๒ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มี และงดออกเสียง ไม่มี และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ กำหนดว่า

“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อใดก็ได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดไม่ได้นอกจากเพื่อความที่เห็นว่าขัดแย้งกันอยู่”

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้นอาจแบ่งเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และจะให้มีอำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้นแยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ โดดยให้ออกเป็นประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป.

ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสอง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการ

มาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

“ศัพท์ชตุลาการศาลปกครองที่ซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตามตัวบทในวรรคสอง (๑) (ข) หรือ (๒) (ก) (ข) หรือ (ค) แล้ว ให้ได้รับเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่น ภาษี ตามตำแหน่งนั้น”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการ

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๒

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒
เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ
และยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๙๔ ก หน้า ๑
วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๒)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

<p>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๗ ศาลปกครองแบ่งออกเป็นสองชั้น คือ</p> <p>(๑) ศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(๒) ศาลปกครองชั้นต้น ได้แก่</p> <p> (ก) ศาลปกครองกลาง</p> <p> (ข) ศาลปกครองในภูมิภาค</p>	<p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้นอาจแบ่งเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และจะให้มีอำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใด ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้นแยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ ให้ออกเป็นประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป.</p> <p>ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสอง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”</p> <p>มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๗/๑ ในกรณีที่มีการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นใด ให้มีตุลาการหัวหน้าแผนกหรือตุลาการหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้น แผนกหรือหน่วยงานละหนึ่งคน เพื่อรับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ก.ศป. กำหนด”</p>

<p>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๒ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด (๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด (๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด <p>ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบ จากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๒ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด (๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด (๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด (๕) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศ กำหนด <p>ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด</p> <p>การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้ เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”</p>

<p>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น (๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น (๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น <p>ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น (๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น (๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น (๕) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด <p>ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด</p> <p>การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่งไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๓๐ อัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้
ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งดังต่อไปนี้

(๑) ในศาลปกครองสูงสุด

(ก) ประธานศาลปกครองสูงสุด ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔

(ข) รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะ

ศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองสูงสุด ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓

(๒) ในศาลปกครองชั้นต้น

(ก) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓

(ข) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการหัวหน้าคณะ

ศาลปกครองชั้นต้นให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๒ - ๓ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในชั้น ๒

และเมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบเจ็ดปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๓

(ค) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ - ๓

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในชั้น ๑ เมื่ออยู่ในชั้น ๑ มาครบหนึ่งปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๒ และเมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบเจ็ดปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๓

ให้ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นในกรณีเดินทางไปราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

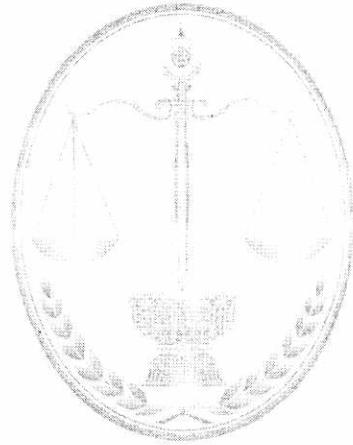
เพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จบำนาญ ให้ตุลาการศาลปกครองเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ในการนี้ให้สำนักงานศาลปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการเกษียณอายุของตุลาการศาลปกครอง

ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ การปรับให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่การปรับเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราดังกล่าว หากทำให้อัตรานึงอัตราใดมีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปรับตัวเลขเงินเดือนของอัตราดังกล่าวให้เพิ่มขึ้นเป็นสิบบาท และมีให้ถือว่าเป็นการปรับอัตราร้อยละที่แตกต่างกัน

<p>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี</p>	<p>“ตุลาการศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตามวรรคสอง (๑) (ข) หรือ (๒) (ก) (ข) หรือ (ค) แล้ว ให้ได้รับเงินเดือน การเลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นตามตำแหน่งนั้น”</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

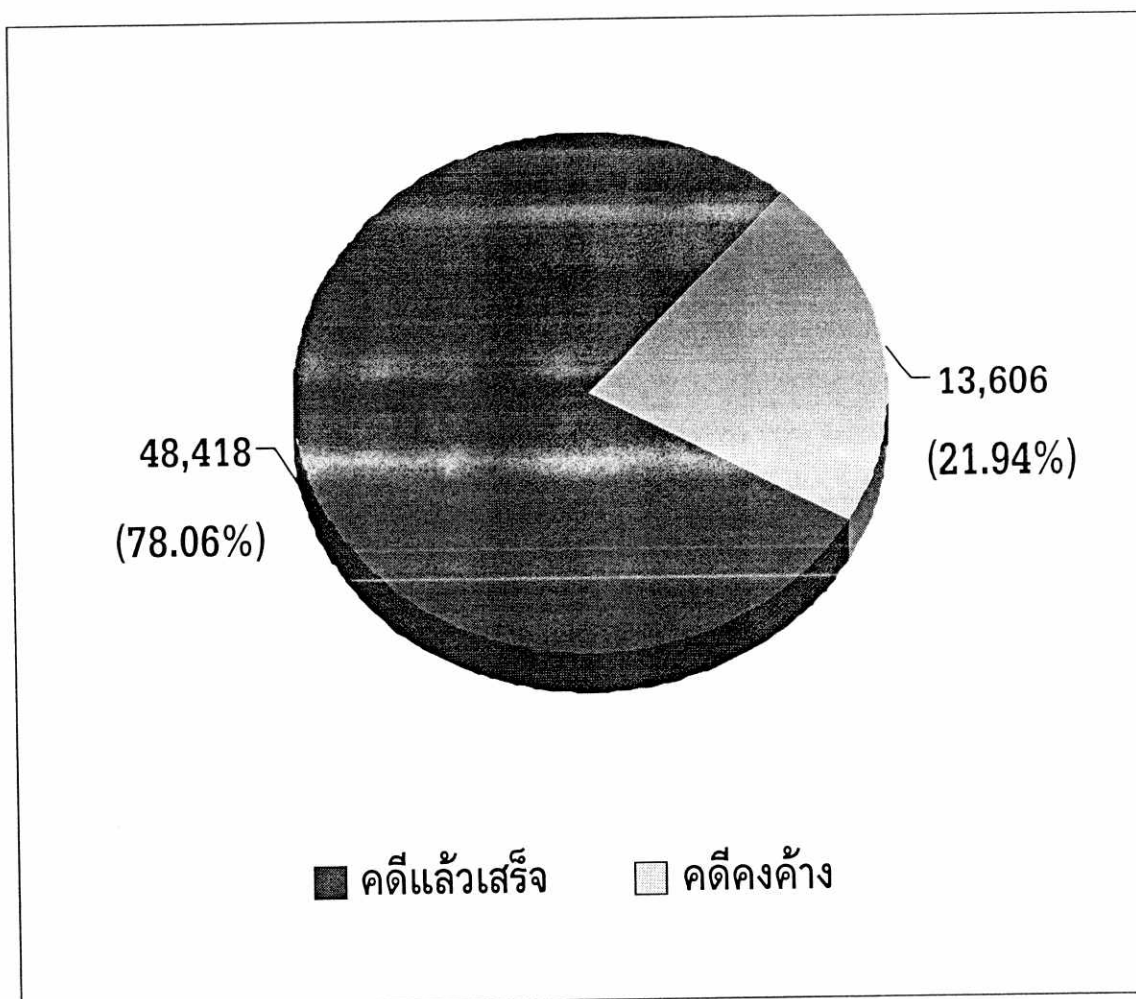
ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

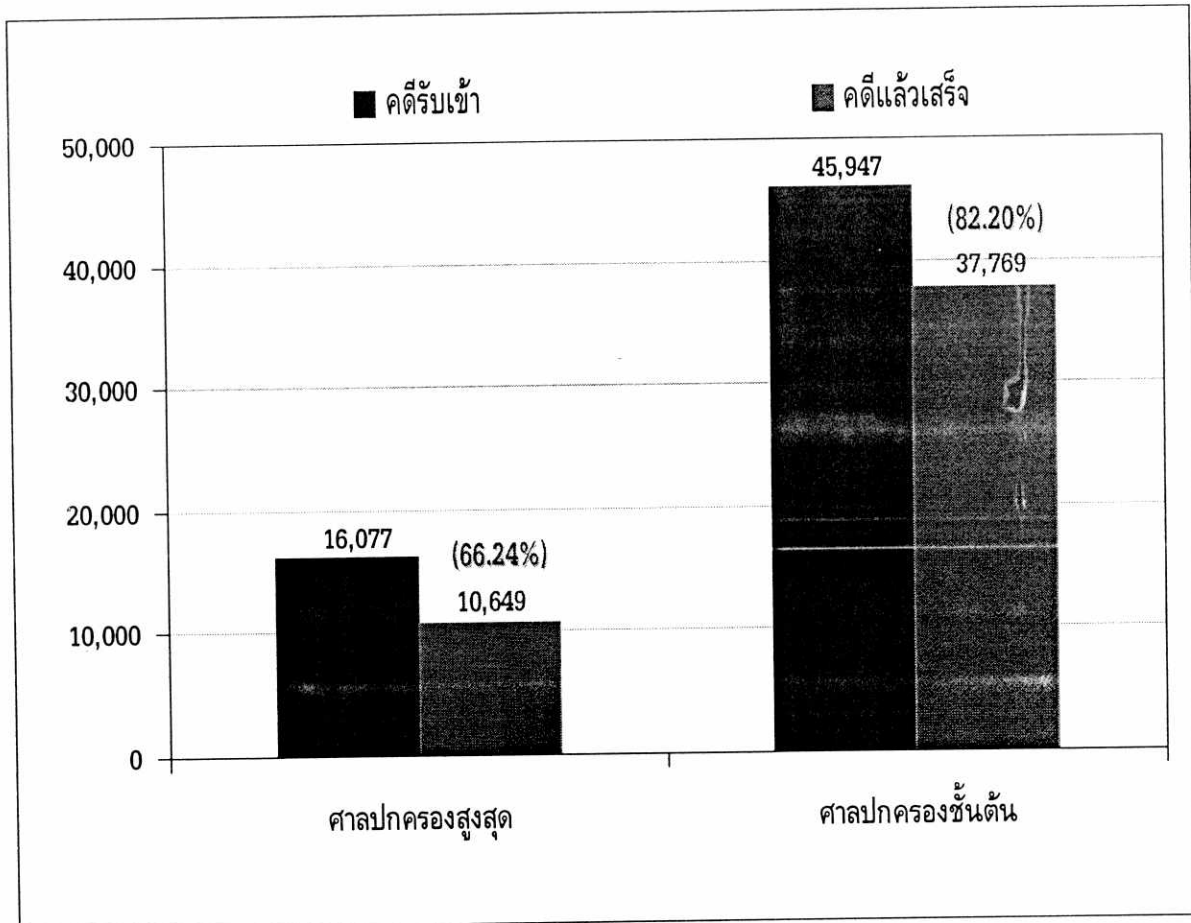
สถิติคดีปกครองที่น่าสนใจ
ประกอบการชี้แจง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สถิติคดีปกครองในภาพรวม
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ 31 ธันวาคม 2553

ตั้งแต่เปิดทำการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 มีคดีรับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองทั้งสิ้น จำนวน 62,024 คดี ศาลปกครองสามารถพิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน 48,418 คดี คิดเป็นร้อยละ 78.06 และมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน 13,606 คดี คิดเป็นร้อยละ 21.94 ของคดีรับเข้าในภาพรวมของศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น

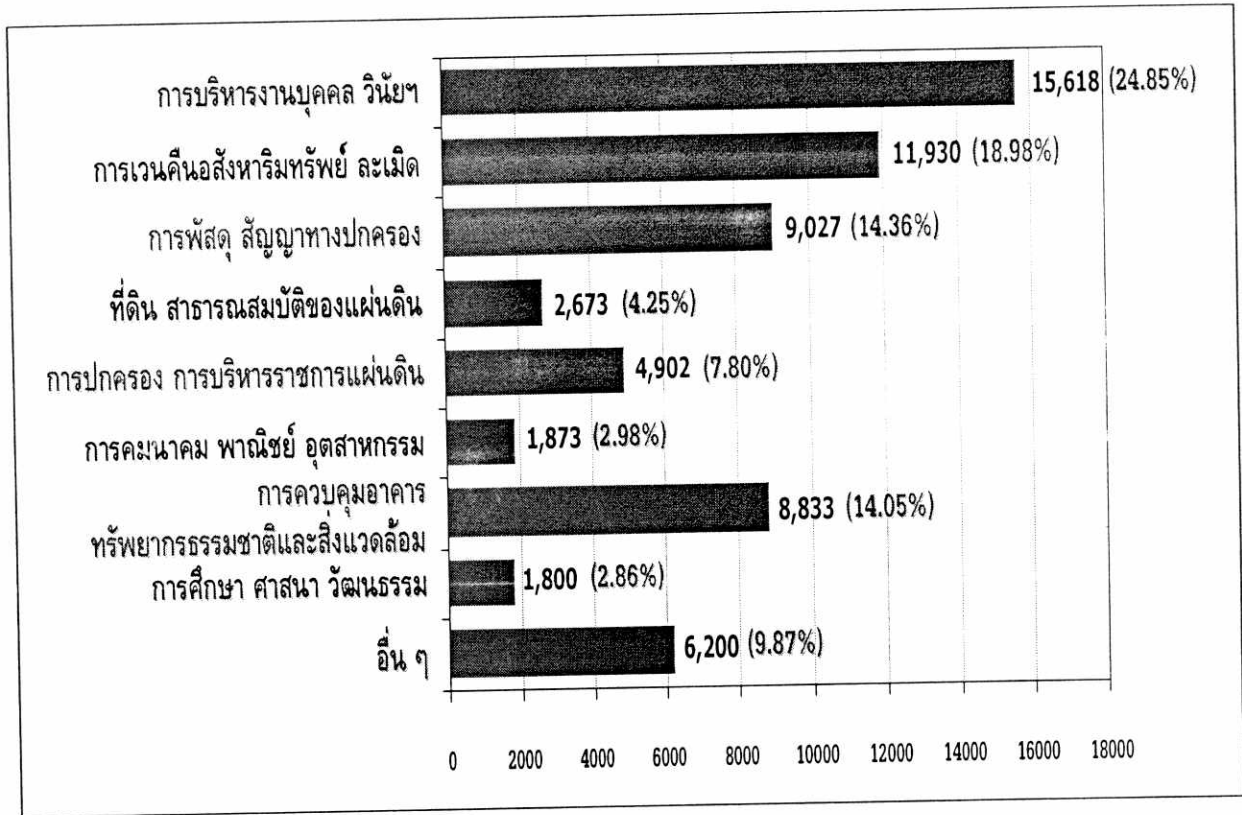
จำนวนคดีรับเข้าและแล้วเสร็จของศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ 31 ธันวาคม 2553

เมื่อพิจารณาจำแนกตามชั้นศาลพบว่า ตั้งแต่เปิดทำการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 ศาลปกครองสูงสุดมีปริมาณคดีรับเข้าทั้งสิ้น 16,077 คดี ศาลปกครองสูงสุดสามารถพิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน 10,649 คดี คิดเป็นร้อยละ 66.24 และมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน 5,428 คดี คิดเป็นร้อยละ 33.76 ของคดีรับเข้าของศาลปกครองสูงสุด

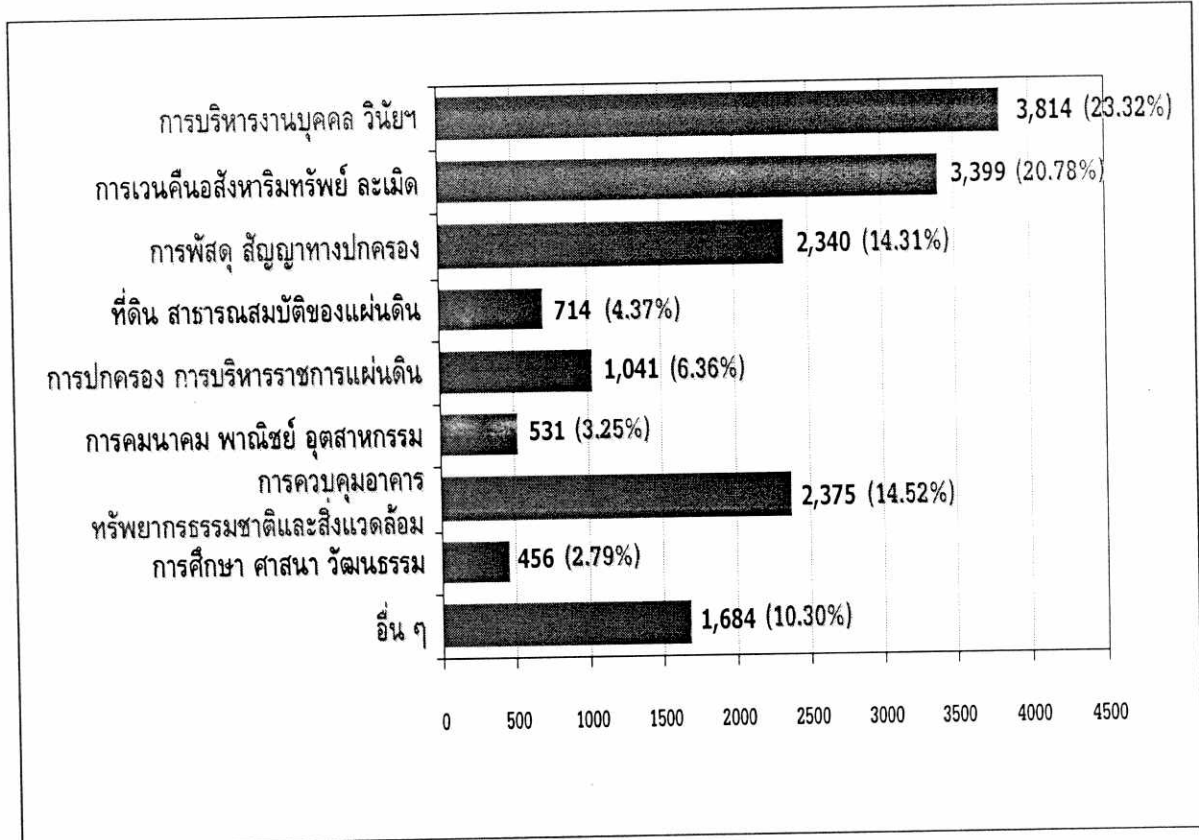
ในส่วนของศาลปกครองชั้นต้นนั้น มีคดีรับเข้าทั้งสิ้น 45,947 คดี ศาลปกครองชั้นต้นสามารถพิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน 37,769 คดี คิดเป็นร้อยละ 82.20 และมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน 8,178 คดี คิดเป็นร้อยละ 17.80 ของคดีรับเข้าของศาลปกครองชั้นต้น

จำนวนคดีรับเข้าของศาลปกครองในภาพรวม จำแนกตามหัวเรื่องที่ฟ้อง
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ 31 ธันวาคม 2553

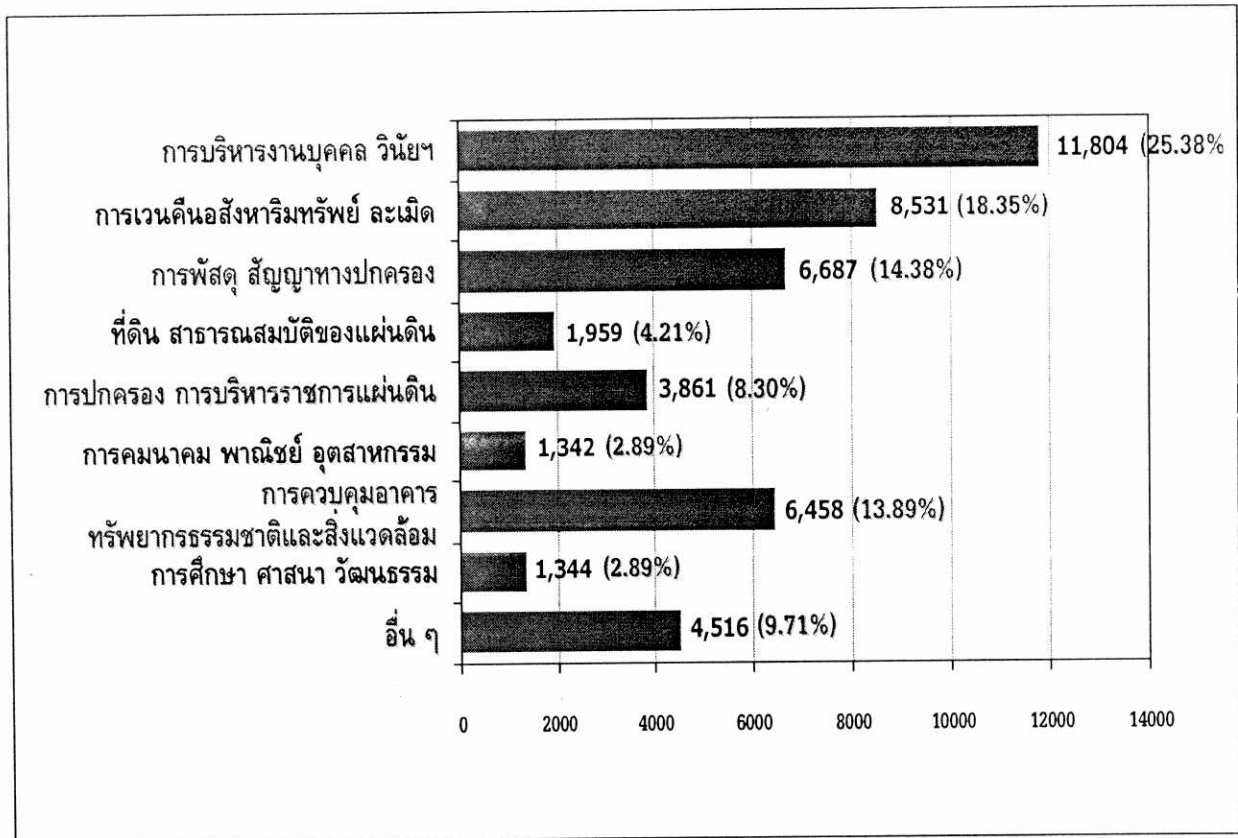
หากพิจารณาคดีรับเข้าในภาพรวมจำแนกตามเรื่องที่ฟ้อง ตั้งแต่เปิดทำการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 พบว่า ประเภทคดีเรื่องที่ฟ้องมากที่สุด คือ คดีที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วินัยฯ มีจำนวน 15,618 คดี คิดเป็นร้อยละ 24.85 รองลงมาคือ คดีที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 11,930 คดี คิดเป็นร้อยละ 18.98 คดีที่เกี่ยวกับการพัสดุ และสัญญาทางปกครอง จำนวน 9,027 คดี คิดเป็นร้อยละ 14.36 และคดีที่เกี่ยวกับการควบคุมอาคาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 8,833 คดี คิดเป็นร้อยละ 14.05 ของคดีรับเข้าของศาลปกครองในภาพรวม

จำนวนคดีรับเข้าของศาลปกครองสูงสุด จำแนกตามหัวเรื่องที่ฟ้อง
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ 31 ธันวาคม 2553

เมื่อพิจารณาคดีรับเข้าของศาลปกครองสูงสุด จำแนกตามหัวเรื่องที่ฟ้อง ตั้งแต่เปิดทำการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 พบว่า คดีเรื่องที่ฟ้องมากที่สุดคือ คดีที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วินัยฯ โดยมีจำนวน 3,814 คดี คิดเป็นร้อยละ 23.32 รองลงมาคือ คดีที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 3,399 คดี คิดเป็นร้อยละ 20.78 คดีเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2,375 คดี คิดเป็นร้อยละ 14.52 และคดีที่เกี่ยวกับการพัสดุ สัญญาทางปกครองฯ จำนวน 2,340 คดี คิดเป็นร้อยละ 14.31 ของคดีรับเข้าของศาลปกครองสูงสุด

จำนวนคดีรับเข้าของศาลปกครองชั้นต้น จำแนกตามหัวเรื่องที่ฟ้อง
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ 31 ธันวาคม 2553

ในส่วนของศาลปกครองชั้นต้นพบว่า ตั้งแต่เปิดทำการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 มีคดีรับเข้าเรื่องที่ฟ้องมากที่สุด คือ คดีที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วินัยฯ โดยมีจำนวน 11,804 คดี คิดเป็นร้อยละ 25.38 รองลงมาคือ คดีที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 8,531 คดี คิดเป็นร้อยละ 18.35 คดีที่เกี่ยวกับการพัสดุ สัญญาทางปกครองฯ จำนวน 6,687 คดี คิดเป็นร้อยละ 14.38 และคดีที่เกี่ยวกับการควบคุมอาคารและสิ่งแวดล้อม จำนวน 6,458 คดี คิดเป็นร้อยละ 13.89 ของคดีรับเข้าของศาลปกครองชั้นต้น

สถานการณ์อัตรากำลังของตุลาการในศาลปกครอง
ณ วันที่ 25 มกราคม 2554

ตำแหน่ง	กรอบ	คนครอง	ชาย	หญิง	ว่าง
ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด	39	19	18	1	20
ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น	346	194	160	34	152

หมายเหตุ กรอบอัตรากำลังของตุลาการศาลปกครอง ตามมติ กศป. ครั้งที่ 127-14/2553
เมื่อวันอังคารที่ 28 ธันวาคม 2553

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง*

ศาลปกครอง

ศาลปกครองเป็นองค์กรฝ่ายตุลาการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ซึ่งหมายถึงคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน และข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง โดยที่ข้อพิพาทเหล่านั้นเกิดจากการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร หรือเป็นคดีอื่นเนื่องมาจากการกระทำละเมิดหรือความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรืออื่นเนื่องมาจากสัญญาทางปกครอง

การจัดตั้งศาลปกครองส่วนหนึ่งเป็นผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นอีกศาลหนึ่งแยกต่างหากจากศาลยุติธรรม ในอดีตประเทศไทยมีศาลยุติธรรมเป็นศาลที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีทุกประเภท ซึ่งทางวิชาการเรียกระบบนี้ว่า "ระบบศาลเดี่ยว" แต่เมื่อจัดตั้งศาลปกครองจึงถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนระบบศาลของไทยเป็น "ระบบศาลคู่" โดยศาลปกครองทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง (Administrative Justice) เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดคดีปกครองแยกต่างหากจากคดีแพ่งและคดีอาญา

โครงสร้างศาลปกครอง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้ ศาลปกครองมี ๒ ชั้นศาล คือ

- ๑) ศาลปกครองสูงสุด
- ๒) ศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งมี ๒ ประเภท คือ

๒.๑) ศาลปกครองกลาง มีเขตอำนาจในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครนายก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดอุทัยธานี

๒.๒) ศาลปกครองในภูมิภาค สามารถเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคได้ ๗ แห่ง คือ

- ศาลปกครองขอนแก่น ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดขอนแก่น มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเลย จังหวัดสกลนคร จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี
- ศาลปกครองเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดป่าบอน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดอุตรดิตถ์
- ศาลปกครองนครราชสีมา ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมา มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ
- ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง

* ที่มา : รายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองประจำปี ๒๕๕๒

- ศาลปกครองพิษณุโลก ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดพิษณุโลก มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย
- ศาลปกครองระยอง ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดระยอง มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว
- ศาลปกครองสงขลา ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง จังหวัดสตูล จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา ๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และสำนักงานศาลปกครอง

ตั้งอยู่เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

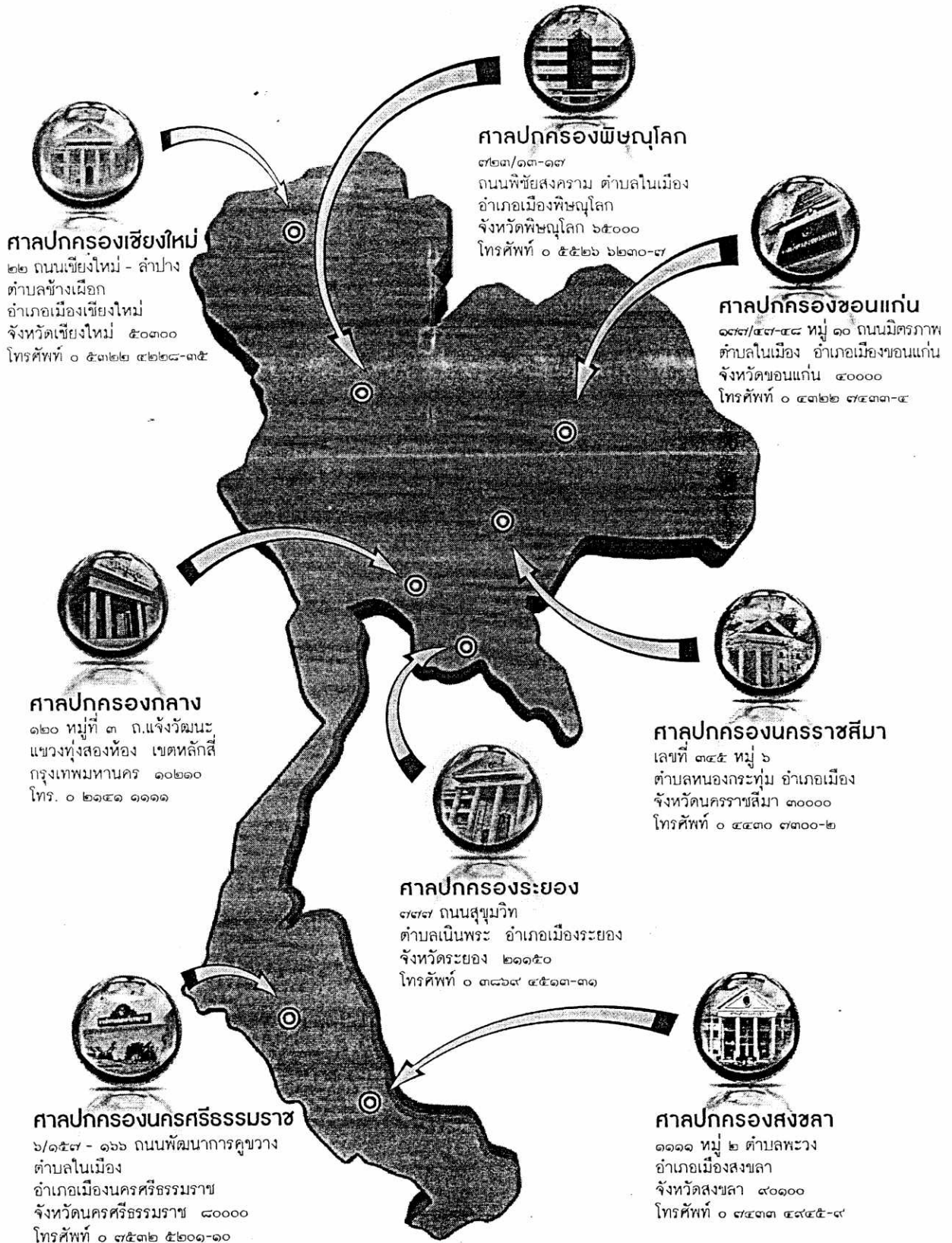
ในการจัดหาอาคารที่ทำการของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลปกครองซึ่งเป็นหน่วยธุรการของศาลปกครอง ได้ดำเนินการเรื่อยมาเป็นลำดับ นับแต่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้

- ระยะเวลาเริ่มแรก สำนักงานศาลปกครองยังไม่มีสถานที่ที่จะใช้เป็นที่ทำการ แต่ได้ใช้อาคารที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าเป็นที่ทำการของหน่วยงานคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (อาคารเอ็กซิมแบงก์) เป็นที่ทำการสำหรับปฏิบัติงาน เพื่อเตรียมการในด้านต่างๆ และเตรียมการจัดหาอาคารที่ทำการชั่วคราวของศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลางและสำนักงานศาลปกครอง

- ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๓ สำนักงานศาลปกครองได้รับงบประมาณเป็นปีแรก เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ และได้ดำเนินการจัดหาที่ทำการชั่วคราวของศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง สำนักงานศาลปกครอง โดยได้เช่าพื้นที่ของอาคารเอ็มไพร์ทาวเวอร์ ถนนสาทรใต้ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร เป็นที่ทำการชั่วคราว เนื่องจากมีพื้นที่มากเพียงพอต่อการใช้งานของศาลปกครอง โดยผู้ให้เช่าอาคารได้คิดอัตราค่าเช่าในราคาค่อนข้างต่ำ ตามภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น แม้ว่าในเวลาถัดมาจะมีการปรับอัตราค่าเช่าเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังมีราคาต่ำกว่าราคาตลาด เนื่องจากเป็นผู้เช่ารายเดิม และรายแรกๆ ของอาคาร โดยสำนักงานศาลปกครองได้เร่งรัดหาพื้นที่และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อก่อสร้างอาคารถาวร และลดภาระค่าเช่าซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงมากขึ้นอีกในระยะต่อไป โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลมอบให้ กรมธนารักษ์ โดยบริษัทธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด เป็นผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรให้ศาลปกครอง ณ บริเวณศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

- สำหรับที่ทำการศาลปกครองในภูมิภาคทั้ง ๘ แห่ง ที่เปิดทำการให้บริการประชาชนแล้ว สำนักงานศาลปกครอง มีความพยายามในการดำเนินการจัดหาสถานที่ตั้งและเร่งรัดให้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรแทนอาคารที่ทำการชั่วคราวที่เช่าจากเอกชนเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในระยะยาว ซึ่งในปัจจุบันศาลปกครองสงขลา ศาลปกครองระยอง และศาลปกครองนครราชสีมา ได้เข้าใช้ประโยชน์ในอาคารที่ทำการถาวรแล้ว สำหรับศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลปกครองอุบลราชธานี อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างโดยคาดว่าจะแล้วเสร็จ และเข้าใช้ประโยชน์ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓

แผนภาพแสดงที่ตั้งที่ทำการของศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๓ บัญญัติอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง ดังนี้

มาตรา ๒๒๓ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งอำนาจพิจารณาพิพากษาเรื่องที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

อำนาจศาลปกครองตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ นั้น

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

- ๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็น การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ
- ๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
- ๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
- ๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
- ๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
- ๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

ข้อยกเว้น : คดีที่มีลักษณะเป็นคดีปกครองบางเรื่องที่กฎหมายบัญญัติให้ไม่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง ได้แก่

- ๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร
- ๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
- ๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนัญพิเศษอื่น

อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองสูงสุด

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีดังต่อไปนี้

- ๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด
- ๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
- ๓) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองสูงสุด
- ๔) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองชั้นต้น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

วิธีพิจารณาคดีปกครอง

การพิจารณาคดีปกครองมีหลักเกณฑ์ทางวิธีพิจารณาคดีที่เป็นหลักสำคัญสำหรับวิธีพิจารณาคดีขององค์กรตุลาการ เช่น หลักการฟังความทุกฝ่าย หลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย หลักการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว เป็นต้น และเนื่องจากปรัชญาพื้นฐานของการตัดสินข้อพิพาททางปกครอง และลักษณะของข้อพิพาททางปกครองมีลักษณะเฉพาะบางประการแตกต่างจากเรื่องอื่นๆ การพิจารณาคดีปกครองจึงมีหลักเกณฑ์ทางวิธีพิจารณาที่เป็นลักษณะเด่น ดังต่อไปนี้

๑) วิธีพิจารณาระบบไต่สวน

การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจหรือการดำเนินกิจการของฝ่ายปกครองให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งให้ต้องมีความรับผิดชอบหากก่อความเสียหายขึ้นแก่บุคคลใดนั้น เป็นแก่นสำคัญของสังคมที่เป็น "นิติรัฐ" ดังนั้น การพิจารณาพิพากษาคดีปกครองจึงจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งความจริง โดยไม่ได้จำกัดหรือผูกพันตามข้อเท็จจริง ที่คู่กรณีเสนอต่อศาลเท่านั้น นอกจากนั้น คู่กรณีในคดีปกครองซึ่งปกติจะได้แก่ เอกชนฝ่ายหนึ่ง กับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง มักจะมีความพร้อมหรือความสามารถที่แตกต่างกัน ในการเสนอข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานต่อศาล โดยส่วนใหญ่เอกสารหลักฐานต่างๆ จะอยู่ในความครอบครองของฝ่ายรัฐ การใช้วิธีพิจารณาระบบไต่สวน ซึ่งเป็นระบบวิธีพิจารณาที่ศาลจะเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการควบคุมและกำกับการดำเนินคดี เพื่อให้สามารถตรวจสอบและค้นหาข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน จึงเป็นหลักการสำคัญที่จำเป็นและสอดคล้องกับลักษณะของการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง

๒) หลักความเรียบง่าย

การพิจารณาคดีปกครองยึดถือหลักความเรียบง่าย เช่น การไม่กำหนดให้ต้องมีค่าธรรมเนียมศาลในคดีต่างๆ ไป เว้นแต่คดีที่มีทุนทรัพย์ การให้ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องและดำเนินคดีได้เองโดยจะมีทนายความหรือไม่ก็ได้ หรือการให้ยื่นฟ้อง ณ ที่ทำการศาลหรือยื่นฟ้องโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ เป็นต้น ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงการอำนวยความยุติธรรม

๓) หลักการพิจารณาคดีเป็นลายลักษณ์อักษร

การใช้อำนาจหรือการดำเนินกิจกรรมทางปกครองมักกระทำโดยมีเอกสารหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร การพิพากษาคัดตัดสินคดีปกครองจึงสามารถพิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับคดีได้จากสิ่งที่ปรากฏเป็นเอกสารหลักฐานที่เป็น หนังสือหรือลายลักษณ์อักษรนั้น และไม่ได้เน้นการพิจารณาคดีที่ต้องมีการสืบพยานบุคคลหลายครั้งดังที่พบในคดีประเภทอื่น โดยอาจจะทำได้เท่าที่จำเป็น

๔) หลักการถ่วงดุลการใช้อำนาจของตุลาการ

การใช้อำนาจตุลาการต้องกระทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และปราศจากอคติ เพราะมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคลเป็นอย่างมาก และบางครั้งยังมีผลต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันที่จะสนับสนุนให้การใช้อำนาจตุลาการศาลปกครองเป็นไปตามครรลองความบริสุทธิ์ยุติธรรมดังกล่าว วิธีพิจารณาคดีปกครองจึงมีหลักอีกประการหนึ่งที่เพิ่มเติมและแตกต่างจากวิธีพิจารณาคดีประเภทอื่นๆ ได้แก่ หลักการถ่วงดุลการใช้อำนาจของตุลาการ โดยในระบบวิธีพิจารณาคดีปกครอง นอกจากจะให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นอำนาจขององค์คณะตุลาการเช่นเดียวกับในคดีประเภทอื่นๆ โดยมี "ตุลาการเจ้าของสำนวน" และ "องค์คณะ" เป็นผู้พิจารณาและกลับกรองข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่างๆ ในคดีแล้ว ยังกำหนดให้มีตุลาการศาลปกครองอีกนายหนึ่ง ซึ่งมีได้ร่วมเป็นตุลาการในองค์คณะนั้น เรียกว่า "ตุลาการผู้แถลงคดี" ทำหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่างๆ ในคดีนั้น และเสนอข้อวินิจฉัยตามความเห็นโดยอิสระของตน โดยจัดทำเป็นคำแถลงการณ์เสนอในชั้นการนั่งพิจารณาคดี ก่อนที่องค์คณะจะประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษา ซึ่งจะเป็นการถ่วงดุลการพิจารณาพิพากษาขององค์คณะ เพราะถึงแม้ว่าคำพิพากษาขององค์คณะเท่านั้นที่จะมีผลบังคับทางกฎหมาย แต่การที่กำหนดให้มีการแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีในชั้นการนั่งพิจารณาคดีซึ่งกระทำโดยเปิดเผย รวมทั้งการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเผยแพร่คำพิพากษาขององค์คณะและคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีต่อสาธารณะควบคู่กันเสมอย่อมเป็นโอกาสที่คู่กรณีและสาธารณะจะสามารถทราบและเปรียบเทียบข้อวินิจฉัยและเหตุผลของตุลาการผู้แถลงคดีกับ คำพิพากษาขององค์คณะได้ ซึ่งจะเท่ากับเป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจของตุลาการได้เป็นอย่างดี โดยกลไกทางวิธีพิจารณาคดี นอกจากนั้นการให้มีระบบการเสนอคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดียังช่วยส่งเสริมให้องค์คณะใช้อำนาจตัดสินคดีได้อย่างรอบคอบ และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการบวนวิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง แสดงได้ดังนี้

การเสนอคำฟ้อง

- ผู้ฟ้องคดีทำคำฟ้องเป็นหนังสือ โดยมีสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด
- ยื่นฟ้องคดีด้วยตนเองหรือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนต่อศาลที่ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาหรือมูลคดีเกิดขึ้น

การพิจารณาคดี

การแสวงหาข้อเท็จจริง

- การแสวงหาข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและครบถ้วนโดยระบบไต่สวน โดยเปิดโอกาสให้คู่กรณีทุกฝ่ายได้เสนอข้ออ้างและข้อโต้แย้งของตน และแสวงหาข้อเท็จจริงที่จำเป็นแก่การพิจารณาพิพากษาคดีเพิ่มเติมตามที่ศาลเห็นสมควร

การนั่งพิจารณาคดี

- การส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าก่อนวันนั่งพิจารณาและให้สิทธิคู่กรณียื่นคำแถลง
- นั่งพิจารณาคดีโดยเปิดเผย
- การรับฟังคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

การพิพากษาคดี

- องค์คณะประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษาและจัดทำคำพิพากษาที่มีสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด
- และลงลายมือชื่อของตุลาการที่นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี
- การฟังผลคำพิพากษา
- การรับฟังคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

การบังคับคดี

- สำนักงานศาลปกครองดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา

ศักยภาพและความสำเร็จของตุลาการศาลปกครอง

ตุลาการศาลปกครอง นับเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญยิ่งในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง เนื่องจากมีหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่สังคม ศาลปกครองจึงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญของตุลาการศาลปกครองให้มีความเชี่ยวชาญ รอบรู้ ทันสมัย มีทัศนคติและค่านิยมที่จะส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของศาลปกครอง เพื่อให้ศาลปกครองมีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืน การพัฒนาตุลาการศาลปกครองได้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการพัฒนาตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม/สัมมนาตุลาการศาลปกครอง ในการกำหนดกรอบทิศทาง การพัฒนาและกลั่นกรองหลักสูตรการพัฒนาตุลาการศาลปกครอง เพื่อให้การพัฒนาตุลาการศาลปกครองมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการพัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญของตุลาการศาลปกครอง มีดังนี้

๑. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองสูงสุด

โดยการจัดสัมมนาตุลาการศาลปกครองสูงสุดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะสนับสนุนให้ระบบงานของศาลปกครอง ได้รับการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการทำงานอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากตุลาการศาลปกครองสูงสุดนอกจากจะมีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครองและวางหลักกฎหมายปกครองแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางและวางมาตรฐานการบริหารงานของศาลปกครอง อันเป็นการวางรากฐานระบบงานของศาลปกครอง ในประเทศไทย นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับตุลาการศาลปกครองสูงสุดผู้เข้ารับตำแหน่งใหม่ โดยจัดการสัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยการให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด ตลอดจนได้รับทราบและมีความเข้าใจในระบบงานต่างๆ และวัฒนธรรมองค์กรของศาลปกครองสูงสุด เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

โดยมุ่งเน้นการสร้างความพร้อมให้แก่ตุลาการศาลปกครองทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ที่จำเป็นต่อการพิจารณาพิพากษาคดี ที่นับวันจะมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมไทย โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อเข้ารับตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัย ด้วยการจัดบรรยายทางวิชาการโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและต่างประเทศ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างตุลาการศาลปกครอง เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการพิจารณาคดีปกครองประเภทต่างๆ ที่สำคัญ พร้อมทั้งเสริมสร้างเทคนิควิธีในกระบวนการพิจารณาคดี

นอกจากนี้ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วระยะหนึ่ง จะได้รับโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ทั้งในด้านกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้เข้ารับการศึกษาระดับสูงในหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงที่หน่วยงานภายนอกจัด เพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์และศักยภาพในการบริหารงาน ตลอดจนจัดให้มีการสัมมนาตุลาการศาลปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคและวางแนวทางการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพัฒนาทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และระบบงานสารสนเทศเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลปกครองในยุคปัจจุบัน

๓. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองประจำปี

โดยการสัมมนาร่วมกันระหว่างตุลาการศาลปกครองสูงสุดและตุลาการศาลปกครองชั้นต้น รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์และประมวลปัญหาเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครอง กระบวนการพิจารณาคดีปกครอง

แนวคำวินิจฉัยคดีปกครอง กฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคดีปกครอง รวมถึง การแสดงความคิดเห็นในเชิงวิชาการเกี่ยวกับแนวคำพิพากษาที่สำคัญซึ่งอยู่ในความสนใจของสาธารณชน เพื่อจะได้ แสวงหาวิธีการที่เหมาะสมและเป็นแนวทาง ในการพัฒนางานของศาลปกครอง เพื่อให้ศาลปกครองสามารถ อำนวยความยุติธรรมทางปกครองได้อย่างรวดเร็ว มีคำวินิจฉัยที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถ เยียวยาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คู่กรณีได้อย่างเหมาะสม ทันสถานการณ์ ตลอดจนได้รับความเชื่อมั่นศรัทธา จากประชาชนและสังคม สมดังเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลปกครองที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และประโยชน์สาธารณะ

นอกจากนี้ยังจัดให้มีการพัฒนาตุลาการศาลปกครองในรูปแบบอื่นๆ เช่น การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ในประเด็นเฉพาะเรื่องที่สำคัญ และอยู่ในความสนใจของสาธารณะ การจัดทำเว็บไซต์ (Website) เพื่อใช้เป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของตุลาการศาลปกครอง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์บันทึกการฝึกอบรม/สัมมนา/บรรยาย ทางวิชาการ เอกสารประกอบการบรรยายของวิทยากร รวมทั้งบทความและเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับกฎหมาย ปกครองที่น่าสนใจ ซึ่งจัดแบ่งหมวดหมู่ตามโครงการพัฒนาตุลาการศาลปกครองในปีต่างๆ และตามประเภท คดีปกครอง เพื่อให้สามารถค้นคว้าได้ตรงตามความต้องการและสะดวกรวดเร็ว เช่น คดีเกี่ยวกับการเพิกถอนกฎ คำสั่ง การละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า การละเมิดทางปกครอง สิ่งแวดล้อม ที่ดิน ผังเมืองและ ความเดือดร้อนรำคาญ การเวนคืนและความรับผิดชอบอื่น การจัดซื้อจัดจ้างและสัญญาทางปกครอง และการบริหาร ราชการแผ่นดินและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งตุลาการศาลปกครองที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างสะดวกผ่านระบบอินทราเน็ต (Intranet) จากโต๊ะทำงาน รวมทั้งสามารถดาวน์โหลด (download) เอกสารเพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์ต่อไปได้

สำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด ในการบริหารงาน สำนักงานศาลปกครอง กฎหมายได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง (ก.ข.ป.) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นๆ ทำให้การบริหารงานภายในของสำนักงานศาลปกครองมีความคล่องตัว ยืดหยุ่น สามารถ ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว แก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์

โครงสร้างสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองจัดแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๒๖ สำนักงาน/สำนัก/วิทยาลัย โดยกำหนดบทบาท ภารกิจหลักที่ต้องดำเนินการรวม ๓ กลุ่มภารกิจหลัก ดังนี้

กลุ่มภารกิจที่ ๑ ด้านคดีปกครอง : กลุ่มภารกิจนี้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน ๑๕ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักประธานศาลปกครองสูงสุด สำนักงานศาลปกครองสูงสุด สำนักอธิบดีศาลปกครองกลาง สำนักงาน ศาลปกครองกลาง สำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค จำนวน ๑๐ แห่ง (สำนักงานศาลปกครองในภูมิภาคที่เปิด ทำการแล้ว จำนวน ๗ แห่ง และเตรียมการสำหรับสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาคที่มีแผนจะเปิดทำการ ในช่วงแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ อีกจำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ สำนักงาน ศาลปกครองอุดรธานี สำนักงานศาลปกครองอุบลราชธานี และสำนักงานศาลปกครองสุพรรณบุรี) และสำนัก บังคับคดีปกครอง

กลุ่มภารกิจที่ ๒ ด้านสนับสนุนงานคดีปกครอง : กลุ่มภารกิจนี้ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน ๗ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศและสารนิเทศ สำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน สำนักวิทยาการสารสนเทศ วิทยาลัยตุลาการศาลปกครอง วิทยาลัยข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และวิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง

กลุ่มภารกิจที่ ๓ ด้านบริหารจัดการองค์กร : กลุ่มภารกิจนี้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน ๖ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักนโยบายและแผน สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักบริหารการเงินและต้นทุน สำนักบริหารทรัพย์สิน และสำนักบริหารกลาง

แผนภาพแสดงการจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการปัจจุบัน

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ได้บัญญัติให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ๑) รับผิดชอบในงานธุรการของศาลปกครอง
- ๒) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่งของศาลปกครอง
- ๓) ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครอง
- ๔) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของศาลปกครอง
- ๕) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๖) จัดพิมพ์และเผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง
- ๗) จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้ของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายมหาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และบุคลากรด้านกฎหมายมหาชน
- ๘) ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

ภาคผนวก

:

- : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒
เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติ

“หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง

(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ

(๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) หรือ (๒)

“คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท” หมายความว่า คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มีการจัดองค์กรและวิธีพิจารณาสำหรับการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

“ตุลาการศาลปกครอง” หมายความว่า ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

“ก.ศป.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี และให้หมายความรวมถึงบุคคลหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเข้ามาเป็นคู่กรณีด้วยการร้องสอด ไม่ว่าจะโดยความสมัครใจเอง หรือโดยถูกคำสั่งศาลปกครองเรียกเข้ามาในคดี ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรืออาจถูกกระทบจากผลแห่งคดีนั้นและเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินกระบวนการพิจารณา ให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

“คำฟ้อง” หมายความว่า การเสนอข้อหาต่อศาลไม่ว่าจะได้เสนอต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด ไม่ว่าจะได้เสนอในขณะที่เริ่มคดีโดยคำฟ้องหรือคำร้องขอ หรือเสนอในภายหลังโดยคำฟ้องเพิ่มเติมหรือแก้ไข หรือฟ้องแย้ง หรือโดยสอดเข้ามาในคดีไม่ว่าด้วยความสมัครใจ หรือถูกบังคับ หรือโดยมีคำขอให้พิจารณาใหม่

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“สัญญาทางปกครอง” หมายความว่า ความรวมถึง สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

“ประโยชน์แก่ส่วนรวม”^๒ หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณะหรือประโยชน์อันเกิดแก่การจัดทำบริการสาธารณะหรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการหรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนแก่ประชาชนเป็นส่วนรวมหรือประชาชนส่วนรวมจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้น

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือ ก.ศป. หรือ ค.ศป. โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๒ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๖๖ ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันนี้ออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีการเสนอญัตติและสภาผู้แทนราษฎรมีมติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ยกเลิกระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

กำหนดวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

หมวด ๑

การจัดตั้งและเขตอำนาจศาลปกครอง

มาตรา ๗ ศาลปกครองแบ่งออกเป็นสองชั้น คือ

- (๑) ศาลปกครองสูงสุด
- (๒) ศาลปกครองชั้นต้น ได้แก่
  - (ก) ศาลปกครองกลาง
  - (ข) ศาลปกครองในภูมิภาค

มาตรา ๘ ให้จัดตั้งศาลปกครองสูงสุดชั้นมีที่ตั้งในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใกล้เคียง

ให้จัดตั้งศาลปกครองกลางชั้นมีที่ตั้งในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใกล้เคียง โดยมีเขตตลอดท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร

ในระหว่างที่ศาลปกครองในภูมิภาคยังมีได้มีเขตอำนาจในท้องที่ใดให้ศาลปกครองกลางมีเขตอำนาจในท้องที่นั้นด้วย

บรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจศาลปกครองกลางตามวรรคสองและวรรคสาม จะยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลนั้นที่จะไม่รับพิจารณาพิพากษาคดีที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีที่โอนมาตามหลักเกณฑ์ของการพิจารณาคดีปกครอง

การจัดตั้งและการกำหนดเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาค ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ โดยคำนึงถึงปริมาณคดีและการบริหารบุคลากรของศาลปกครอง โดยจะกำหนดให้เขตอำนาจศาลปกครองในภูมิภาคครอบคลุมเขตการปกครองหลายจังหวัดก็ได้

ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค จะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดวันเปิดทำการของศาลปกครอง

มาตรา ๙ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

(๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

(๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง เรื่องดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง

(๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

(๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

(๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษอื่น

มาตรา ๑๐ ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๑๑ ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๓) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

(๔) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

มาตรา ๑๒ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
- (๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

มาตรา ๑๓ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี
- (๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ที่ ก.ศป. กำหนด และ

(๔) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการร่างกฎหมาย กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือ กรรมการกฤษฎีกา

(ข) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น

(ค) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือเทียบเท่าหรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารสูงสุด

(ง) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการพิเศษประจำเขตหรือเทียบเท่า

(จ) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือตำแหน่งอื่นในหน่วยงานของรัฐที่เทียบเท่าตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

(ฉ) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชาในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันอุดมศึกษา และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์หรือศาสตราจารย์พิเศษ

(ช) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทนายความไม่น้อยกว่ายี่สิบปี และมีประสบการณ์ในคดีปกครองตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามในขณะดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นข้าราชการอื่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใด
- (๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๔) เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ
- (๕) เป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก ก.ศป.
- (๖) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายกันในห้างหุ้นส่วนบริษัท
- (๗) เป็นทนายความหรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นหรือดำรงตำแหน่งหรือประกอบกรใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนด

มาตรา ๑๕ ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วให้เสนอรายชื่อต่อ นายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคนหนึ่งเป็นประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วให้เสนอชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคนใดให้ดำรงตำแหน่งรองประธานศาลปกครองสูงสุดและตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือก แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

วิธีการคัดเลือกประธานศาลปกครองสูงสุด รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองสูงสุด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๑๖ ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ต้องลาออกจากการที่เป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือการใด ๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อนายกรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง
ดังต่อไปนี้

- (๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
- (๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

มาตรา ๑๘ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด และ

(๔) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) รับราชการหรือเคยรับราชการเป็นพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน หรือเลขานุการกรรมการร่างกฎหมายในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่น้อยกว่าสามปี

(ข) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งพนักงานคดีปกครองในระดับที่ ก.ศป. กำหนด

(ค) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลแพ่งหรือศาลอาญาหรือเทียบเท่า หรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารกลาง

(ง) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งอัยการจังหวัดหรือเทียบเท่า

(จ) รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับ ๘ หรือตำแหน่งอื่นในหน่วยงานของรัฐที่เทียบเท่า ทั้งนี้ ตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

(ฉ) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชาในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันอุดมศึกษา และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์พิเศษไม่น้อยกว่าสามปี

(ช) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขากฎหมายมหาชนและรับราชการในหน่วยงานของรัฐนับแต่สำเร็จการศึกษาระดับดังกล่าวไม่น้อยกว่าสิบปี หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขากฎหมายมหาชนและรับราชการในหน่วยงานของรัฐนับแต่สำเร็จการศึกษาระดับดังกล่าวไม่น้อยกว่าหกปี

ศาลปกครองสูงสุด โดยมีรองประธานศาลปกครองสูงสุดช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานศาลปกครองสูงสุดมอบหมาย

อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นต้องรับผิดชอบให้งานของศาลนั้นเป็นไปโดยเรียบร้อย ตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด โดยมีรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นมอบหมาย

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดหรืออธิบดีศาลปกครองชั้นต้นว่างลง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานศาลปกครองสูงสุดหรือรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น หรือตุลาการศาลปกครองอื่น แล้วแต่กรณี ปฏิบัติหน้าที่แทนตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนย่อมมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๙ การเปลี่ยนแปลงตุลาการศาลปกครองในองค์คณะหนึ่งองค์คณะใด เนื่องจากตุลาการศาลปกครองผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ถูกพักราชการ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น เจ็บป่วย หรือมีเหตุจำเป็นอื่นทำให้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด

ตุลาการศาลปกครองซึ่งเข้ามาแทนที่ตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจตรวจสำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้

มาตรา ๓๐^๓ อัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ในศาลปกครองสูงสุด

(ก) ประธานศาลปกครองสูงสุด ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔

(ข) รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองสูงสุด ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓

(๒) ในศาลปกครองชั้นต้น

(ก) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓

(ข) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้นให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๒ - ๓ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในชั้น ๒ และเมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบเจ็ดปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๓

(ค) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ - ๓ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในชั้น ๑ เมื่ออยู่ในชั้น ๑ มาครบหนึ่งปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๒ และเมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบเจ็ดปีแล้วให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นชั้น ๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๓ มาตรา ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

ให้ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นในกรณีเดินทางไปราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

เพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จบำนาญ ให้ตุลาการศาลปกครองเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ในกรณีนี้ ให้สำนักงานศาลปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการเกษียณอายุของตุลาการศาลปกครอง

ในกรณีที่สมควรปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าการปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวเป็นการปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราและไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ การปรับให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่การปรับเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตราดังกล่าว หากทำให้อัตรานึงอัตราใดมีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปรับตัวเลขเงินเดือนของอัตราดังกล่าวให้เพิ่มขึ้นเป็นสิบบาท และมีให้ถือว่าเป็นการปรับอัตราร้อยละที่แตกต่างกัน

มาตรา ๓๐/๑^๕ ตุลาการศาลปกครองอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ศ.ป. กำหนด

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องจัดให้มีหรือปรับปรุงเงินเพิ่มค่าครองชีพตามวรรคหนึ่งให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๓๑ ให้ ก.ศ.ป. จัดให้มีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการศาลปกครองที่จะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในบังคับประมาถัดไป

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศ.ป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการศาลปกครองซึ่งผ่านการประเมินสมรรถภาพตามวรรคหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๓๒ ให้กรณีข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครอง เพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จบำนาญ ให้ถือเวลา

^๕ มาตรา ๓๐ วรรคหก เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๕ มาตรา ๓๐/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ)

สำเนาเอกสาร	เลขที่
รับ	๑๓๐๒/๑๖๕๓
วันที่	๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๓
เวลา	๑๖.๕๕

ความที่๓๓

ที่ นร ๐๕๐๔/๑๑๐๓๔

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๐๖๕๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ) ไปเพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณา ลงนามรับรองเนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนามรับรองร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางระพีณี อาจารย์วงศ์)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ

ด้านประสานกิจการภายในประเทศ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติศาสตร์ ๑
รับที่ ๑๓๑ / ๒๕๕๓
วันที่ ๑๖ / ๑๐ / ๕๓ เวลา ๑๕.๓๕ น.

สำนักประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๖๗๒

กลุ่มงานทะเบียนการ

รับที่ ๑๑๑ / ๒๕๕๓

วันที่ ๑๖ / ๑๐ / ๕๓ เวลา ๑๖.๐๐

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

รับที่ ๑๓๑๐ / ๑๖๕๓

วันที่ ๑๖ / ๑๐ / ๕๓ เวลา ๑๖.๐๑ น.

สำนักงบประมาณและสถิติ สำนักการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ..... ๑๑๕๙๓/๒๕๕๓
วันที่..... ๕/๑๑/๕๓
เวลา..... ๑๐.๐๐๔.

ที่ สป ๐๐๐๑/๕๕๕๐

ศาลปกครองสูงสุด
 เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓
 ถนนแจ้งวัฒนะ
 แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
 กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

กัณยายน ๒๕๕๓

เรื่อง การเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน ๑๐ ชุด
๒. บันทึกสรุปสาระสำคัญของหลักการในการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน ๑๐ ชุด

ด้วยศาลปกครองมีความประสงค์ขอแก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครอง การจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครอง และการกำหนดให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่น และโดยที่มาตรา ๑๕๒ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๙ ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย... (๓) ศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ..." จึงขอส่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑
รับที่ ๕๙/๒๕๕๓
วันที่ ๕/๑๑/๕๓ เวลา ๑๐.๕๐

 (นายอักษราทร จุฬารัตน)
 ประธานศาลปกครองสูงสุด

สำนักประธานศาลปกครองสูงสุด
 โทร. ๐ ๒๑๔๓ ๙๙๗๖, ๐ ๒๑๔๑ ๐๐๒๑
 โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๙๒๕

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม
รับที่ ๑๓๗
วันที่ ๕/๑๑/๕๓ เวลา ๑๐.๒๕
ส่งกลุ่มงาน พ.ร. ม. เศรษฐกิจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ดังนี้

(๑) แก้ไขเรื่องกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๗)

(๒) เพิ่มการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดผู้รับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว (เพิ่มวรรคสองและวรรคสาม ของมาตรา ๗ และมาตรา ๗/๑)

(๓) กำหนดให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ประโยชน์ตอบแทนอื่นของตำแหน่งดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ และเพิ่มวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนให้ทันต่อการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณี หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น คดีเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงานทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งหากให้คดีปกครองประเภทดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนและมีผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับคดีปกครองทั่วไป อาจเป็นผลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนมีความล่าช้าสมควรเพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยเฉพาะ อีกทั้ง เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗/๑ ในกรณีที่มีการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นใด ให้มีตุลาการหัวหน้าแผนกหรือตุลาการหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้น แผนกหรือหน่วยงานละหนึ่งคน เพื่อรับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
- (๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
- (๕) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศ

กำหนด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

- (๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
- (๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
- (๕) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศ

กำหนด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่งไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้"

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

"สำหรับศาลปกครองที่ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตามความในวรรคสอง (๑) (ข) หรือ (๒) (ก) (ข) (ค) แล้ว ให้ได้รับเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นไปตามตำแหน่งนั้น"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

บันทึกสรุปสาระสำคัญ

ของหลักการในการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๔ วรรคสี่ บัญญัติไว้ว่า “ตุลาการศาลปกครองในชั้นศาลใดจะมีจำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองกำหนด”

๒. ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเสียหายของคู่กรณี และมีให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำต้องจัดองค์กรและการบริหารงานบุคคลของศาลปกครองให้สามารถสนับสนุนและส่งเสริมการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ ๑๑๓๓/๒๕๕๔

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกมล บันไดเพชร	๒. นายกฤษดาภรณ์ เสียมภักดี
๓. นายก่อเกียรติ สิริยะเสถียร	๔. นายโกมล จิรชัยสุทธิกุล
๕. นายจุมพฏ บุญใหญ่	๖. นายเจือ ราชสีห์
๗. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	๘. นางฐิติมา ฉายแสง
๙. นายนคร มาฉิม	๑๐. นายนิยม เวชกามา
๑๑. นายนิรมิต สุจาร์	๑๒. นายบรรจบ รุ่งโรจน์
๑๓. นายบรรพต ต้นธีรวงศ์	๑๔. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์
๑๕. นางสาวพัชรี โพธิ์สุน	๑๖. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข
๑๗. นายไพโรจน์ มินเด็น	๑๘. นายมนต์ชัย วิวัฒน์ธนาฒย์
๑๙. นายรณฤทธิ์ชัย คานเขต	๒๐. นายวัชร เพชรทอง
๒๑. นายวิเชียร รุจิธำรงกุล	๒๒. นายวิทยา แก้วภราดัย
๒๓. นายวีรัตน์ กัลยาศิริ	๒๔. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์
๒๕. นายศักดิ์ชัย เข้มทอง	๒๖. นายสมชัย วัฒนการุณ
๒๗. นายสมัย เจริญช่าง	๒๘. นายสิงห์ทอง บัวชุม
๒๙. นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ	๓๐. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๓๑. นายสุรพล เกียรติไชยากร	๓๒. นายอนุชา ฮุนสวัสดิ์กุล
๓๓. ว่าที่ร้อยตรี อมร พิกุลงามโชติ	๓๔. นายอาหมัด นิยม
๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล	๓๖. นายฮอซาลี มาห์เหม็ง

/บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมา
เพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิชาศ จันทรพิทักษ์

(นายวิชาศ จันทรพิทักษ์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำเนาถูกต้อง

(นายสามารถ คัมภีรานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๑๗

ยุทธนา /ร่าง

ธัญญ์วรัตน์ / พิมพ์

ยุทธนา / ตรวจ

ตรวจทาน

- ครั้งที่ ๑ ว่าที่เรอตรี ยุทธนา สำเนาเงิน
นายตฤพล นันตาแสง
นางธัญญ์วรัตน์ ไชยชนะ
- ครั้งที่ ๒ นายไพรัช สุทธิเจริญ
นางสมานจิตต์ ลุนทอ
- ครั้งที่ ๓ นางสาวสาวิตรี นาวิระ
นางพิมพ์นารา แรงกลวิทย์
นายวิชิต ปัจจัยโคตา

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายวิรัตน์ กัลยาศิริ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายรณฤทธิ์ชัย คานเขต	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายสมชัย วัฒนการุณ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายเจือ ราชสีห์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๗) นายไพโรจน์ มินเด็น	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๘) นางสาวพัชรี โพธิ์สุธน	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๙) นายฮอฮาดี มาห์หมัด	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๑) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๒) นายวิทยา แก้วภราดัย	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการ (ที่ไม่ได้เป็นกรรมการ)

จำนวน ๓ คน ประกอบด้วย

(๑) นายอาจินต์ พิภทองพรรณ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
(๒) นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	อธิบดีอัยการฝ่ายวิชาการ
(๓) นายสรารุท เบญจกุล	รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

๓. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง ว่าที่เรือดรี ยูทธนา สำเภาเงิน ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๔. ผู้ซึ่งสำนักงานศาลปกครองได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

(๑) นางวิภา ชัยนาภาพงษ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน
(๒) นายदनัย ไชยราช	ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลการบริหาร สำนักนโยบายและแผน
(๓) นายมาโนช นามเดช	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ
(๔) ว่าที่ร้อยตรี พรรณี คงยิ่ง	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ กลุ่มนิติการ
(๕) นายสุชาติ วงศ์สินนาค	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

๕. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้เสนอคำแปรญัตติ

๖. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓ เพิ่มความเป็นวรรคสอง และวรรคสามของมาตรา ๗	มีการแก้ไข
มาตรา ๔ เพิ่มความเป็นมาตรา ๗/๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๑๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๑๗	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๗ เพิ่มความเป็นวรรคเจ็ด ของมาตรา ๓๐	มีการแก้ไข

๗. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายเจือ ราชสีห์)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ดังนี้

- (๑) แก้ไขเรื่องการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๗)
- (๒) เพิ่มการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นชั้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดผู้รับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว (เพิ่มวรรคสองและวรรคสาม ของมาตรา ๗ และมาตรา ๗/๑)
- (๓) กำหนดให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ประโยชน์ตอบแทนอื่นของตำแหน่งดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ และเพิ่มวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนให้ทันต่อการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณี หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น คดีเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงานทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งหากให้คดีปกครองประเภทดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนและมีผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับคดีปกครองทั่วไป อาจเป็นผลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนมีความล่าช้าสมควรเพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยเฉพาะ อีกทั้ง เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๗
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
“ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้นอาจแบ่งเป็นแผนกหรือ
หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และจะให้มียานาจอธิบดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใดซึ่งอยู่
ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้นแยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ให้ ออกเป็นประกาศ
ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป.

ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสอง เมื่อได้ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๗/๑ ในกรณีที่มีการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นใด ให้มีตุลาการหัวหน้าแผนกหรือตุลาการหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้น แผนกหรือหน่วยงานละหนึ่งคน เพื่อรับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
- (๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
- (๕) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศ

กำหนด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

- (๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
- (๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
- (๕) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศ

- กำหนด

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่งไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

“สำหรับตุลาการศาลปกครองที่ซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตามหมวดหมู่วรรคสอง (๑) (ข) หรือ (๒) (ก) (ข) หรือ (ค) แล้ว ให้ได้รับเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับตำแหน่งนั้น”

.....

.....

ร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
(๓๗)
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ..... 1475
วันที่..... - 3 ส.ค. 2554
เวลา..... 09.30 น.

ที่ สผ ๐๐๑๔/๒๑๗๐

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ซึ่งศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ
ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๖

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชัย ชิดชอบ)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานนิติ
รับที่..... ๑๐๗ / ๒๕๕๔
วันที่..... ๓ / มี.ค. / ๕๔
เวลา..... ๑๐.๐๕ น.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่..... ๒๕๔ / ๕๔ วันที่..... ๓ / มี.ค. / ๕๔
เวลา..... ๑๐.๐๒ น. ส่ง..... ส.ค.
สำนักการประชุม

สารบบ

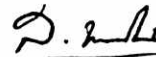
เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และลงมติ
รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว และตั้งกรรมาธิการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่
๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔

(นายสุวิจักขณ์ นาควิระชัย)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ดังนี้
- (๑) แก้ไขเรื่องกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๗)
  - (๒) เพิ่มการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดผู้รับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว (เพิ่มวรรคสองและวรรคสาม ของมาตรา ๗ และมาตรา ๗/๑)
  - (๓) กำหนดให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ประโยชน์ตอบแทนอื่นของตำแหน่งดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ และเพิ่มวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนให้ทันต่อการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณี หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น คดีเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงานทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งหากให้คดีปกครองประเภทดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนและมีผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับคดีปกครองทั่วไป อาจเป็นผลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนมีความล่าช้าสมควรเพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยเฉพาะ อีกทั้ง เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้นอาจแบ่งเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และจะให้มีอำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้น แยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ ให้ออกเป็นประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป.

ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสอง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๗/๑ ในกรณีที่มีการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้น ในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นใด ให้มีตุลาการหัวหน้าแผนกหรือตุลาการหัวหน้าหน่วยงาน ที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้น แผนกหรือหน่วยงานละหนึ่งคนเพื่อรับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด
  - (๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
  - (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
  - (๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
  - (๕) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด
- ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใด ตามวรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

- (๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
  - (๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
  - (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
  - (๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
  - (๕) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด
- ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด

การกำหนดตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้ ก.ศ.ป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่งไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

“ตุลาการศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตามวรรคสอง (๑) (ข) หรือ (๒) (ก) (ข) หรือ (ค) แล้ว ให้ได้รับเงินเดือน การเลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งประโยชน์ตอบแทนอื่นตามตำแหน่งนั้น”

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ตันตระกุล)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

ศาลปกครองได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๔ วรรคสี่ บัญญัติไว้ว่า “ตุลาการศาลปกครองในชั้นศาลใดจะมีจำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตาม ที่คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองกำหนด”

๒. ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเสียหายของคู่กรณี และมีให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำต้องจัดองค์กรและการบริหารงานบุคคล ของศาลปกครองให้สามารถสนับสนุนและส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้เกิด ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๓.๑ ศาลปกครองจัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คู่กรณีที่มีข้อพิพาท ทางปกครอง และโดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วน ให้ทันต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเสียหายของคู่กรณี และมีให้เกิดผลกระทบต่อ การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำต้องจัดองค์กรและการบริหารงานบุคคล ของศาลปกครองให้สามารถสนับสนุนและส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้เกิด ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓.๒ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติแตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในเรื่องกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครอง ประกอบกับปัจจุบันมีปริมาณคดีปกครอง ประเภท ที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีทันต่อ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเสียหายของคู่กรณี และมีให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารราชการ แผ่นดิน สมควรเพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุด หรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่นเพื่อทำหน้าที่ พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยเฉพาะ หรือทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับการอำนวยความสะดวก ให้แก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓.๓ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองกำหนด
เรื่องเขตอำนาจศาล บุคลากร และวิธีพิจารณาคดีปกครอง มิได้มีผลกระทบต่อหน่วยงานหรือ
บุคคลอื่น และเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(ศาลปกครอง เป็นผู้เสนอ)